

ЛІТЕРАТУРА

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

Кафедра економіки та фінансів

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ
ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти усіх форм навчання за
освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська
справа та страхування»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»,
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»**

Тернопіль-2024

Методичні рекомендації для виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа, та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» / Укладач: к.е.н., доцент ХИМИЧ Ірина. Тернопіль: ТНТУ. 2024. 30 с.

Укладач: ХИМИЧ Ірина, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг, ТНТУ

Рецензенти: КРУПКА Андрій, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та фінансів, ТНТУ

МАРКОВИЧ Ірина, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та фінансів, ТНТУ

Методичні рекомендації розглянуто та затверджено на засіданні кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг
Протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної комісії факультету економіки та менеджменту
Протокол № 2 від «30» серпня 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	6
2 ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	7
3 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	10
4 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	11
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	13
ДОДАТКИ.....	15

ВСТУП

Методичні рекомендації для написання курсової роботи з навчальної дисципліни «Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання» призначені для надання допомоги здобувачам під час проведення досліджень, а також самостійного опрацювання необхідних матеріалів та джерел для написання курсової роботи.

Мета навчальної дисципліни «Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання» включає розкриття теоретичних основ та формування практико-аналітичних навичок з організації та проведення фінансово-економічної оцінки щодо діагностування загального фінансово-економічного стану підприємства як суб'єкта господарської діяльності з метою виявлення основних бізнес-проблем та прийняття управлінських бізнес-рішень для покращення його позицій в сучасних ринкових, а також кризових умовах функціонування.

Завдання навчальної дисципліни «Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання»:

1) розкриття основної ролі та специфіки застосування фінансово-економічного аналізу щодо здійснення фінансово-економічної оцінки стану організаційно-управлінської, фінансово-економічної та виробничо-господарської діяльності підприємства;

2) представлення основного інструментарію фінансово-економічного аналізу для здійснення фінансово-економічної оцінки організаційно-управлінського, фінансово-економічного та виробничо-господарського стану підприємства з метою визначення його найважливіших бізнес-потреб;

3) комплексне обґрунтування системи прийняття управлінських бізнес-рішень для вирішення наявних бізнес-проблем підприємства із врахуванням отриманих фінансово-економічних даних щодо його діяльності на перспективу.

За результатами вивчення дисципліни «Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання» здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан

фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Вивчення навчальної дисципліни «Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей:

інтегральної компетентності:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальних (фахових) компетентностей:

СК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК4. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації визначають загальні вимоги, що висуваються до порядку виконання, оформлення, захисту та критеріїв оцінювання курсової роботи, що виконується під керівництвом викладача кафедри економіки та фінансів факультету економіки та менеджменту Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя.

Дані методичні рекомендації базуються на таких нормативно-правових документах як: Закон України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014 р.); інструкції Міністерства освіти і науки України; Положення про організацію освітнього процесу в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя; Положення про недопущення академічного плагіату в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя тощо.

Курсова робота виконується здобувачами на завершальному етапі вивчення та опанування теоретично-практичних основ дисципліни «Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання».

Курсова робота передбачає наступні завдання:

- 1) поглиблення та узагальнення теоретико-методичних та теоретично-практичних засад із обраного напрямку об'єкта дослідження;
- 2) розвиток вмінь застосовувати знання та навички, що одержані в процесі навчання, при комплексному вирішенні конкретних наукових та практичних проблем фахової спрямованості;
- 3) формування вмінь самостійно працювати з навчальною та науковою літературою, а також використовувати довідкову, нормативно-правову та статистично-аналітичну базу джерел;
- 4) сприяння використанню сучасних інформаційних засобів та технологій;
- 5) набуття вмінь щодо систематизації та обробки аналітично-статистичних даних на основі результатів фінансово-економічних показників діяльності об'єкта дослідження;
- 6) набуття практичних навичок проведення комплексної фінансово-економічної оцінки щодо діагностики з метою виявлення основних загроз та можливостей об'єкта дослідження;
- 7) набуття практичних навичок щодо формування шляхів вдосконалення напрямів діяльності об'єкта дослідження;
- 8) забезпеченість розуміння відповідальності за прийняття власних управлінських рішень в межах професійної компетенції;
- 9) забезпеченість розуміння щодо дотримання норм й правил професійної етики та культури управлінської поведінки;
- 10) розвиток творчої ініціативи, самостійності, вміння формулювати, аргументувати й відстоювати власну позицію;
- 11) підготовка до підсумкової фахової атестації.

Мета написання курсової роботи з дисципліни «Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання» – комплексний фінансово-економічний аналіз на основі інтерпретації результатів показників фінансово-статистичної звітності, а також обґрунтування ефективності та доцільності

реалізації бізнес-рішень щодо вдосконалення стану об'єкта дослідження із врахуванням його особливостей та специфіки діяльності.

Зміст завдання щодо виконання курсової роботи є спрямованим на стимулювання в здобувачів прагнення до науково-інтелектуального пошуку, розвитку навичок самостійної роботи над виявленими проблемними бізнес- та управлінськими питаннями, а також створення умов для забезпечення постійного професійного зростання та самовдосконалення.

Курсова робота виконуються здобувачами в терміни, що визначені завданням та календарним графіком щодо їх виконання.

Тематика курсових робіт відповідає завданням навчальної дисципліни й тісно пов'язана із практичними потребами фаху.

Варіанти завдань типових розрахункових, розрахунково-графічних, курсових робіт не повинні повторюватись упродовж трьох календарних років.

Допускається виконання комплексних курсових робіт кількома здобувачами.

У виконаних курсових роботах не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Перед захистом, курсова робота обов'язково повинна пройти перевірку на академічний плагіат відповідно до «Положення про недопущення академічного плагіату в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя».

Форма семестрового контролю – диференційований залік.

Захист курсової роботи планується на останні два тижні теоретичного навчання в семестрі.

Захист курсової роботи проводиться публічно перед комісією у складі двох-трьох викладачів кафедри, в тому числі керівника курсової роботи.

2 ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

В процесі написання та захисту курсової роботи із навчальної дисципліни «Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання» здобувачі повинні проявити знання щодо теоретично-практичних та організаційно-методичних основ здійснення фінансово-економічного аналізу та оцінки даних, продемонструвати вміння працювати із фаховими літературними джерелами, здатність аналізувати та узагальнювати науково-теоретичну, статистично-економічну та фінансово-господарську інформацію, вміти приймати ефективні управлінські рішення на основі сформованих висновків, чітко, логічно та послідовно викладати матеріал проведеного дослідження.

Виконання курсової роботи складається з основних етапів, а саме:

- 1) обрання об'єкта дослідження (суб'єкту господарювання);
- 2) визначення тематики щодо проведення фінансово-економічного аналізу та оцінки напряму обраного об'єкта дослідження;
- 3) затвердження в наукового керівника сформованої теми та плану курсової роботи;
- 4) пошук, формування та опрацювання джерел: наукових, фахових, фінансових, економічних, статистичних, нормативно-правових тощо;

5) формування та представлення основних теоретично-методичних положень згідно обраної тематики дослідження;

6) проведення власне комплексного фінансово-економічного аналізу як оцінки діагностики щодо стану обраного об'єкта дослідження;

7) представлення основних шляхів та напрямів щодо вирішення виявлених слабких сторін та загроз для об'єкта дослідження;

8) оформлення курсової роботи згідно встановлених вимог;

9) підготовка курсової роботи до публічного захисту: успішне проходження перевірки на академічний плагіат; коротка доповідь щодо отриманих основних положень проведеного аналізу та обґрунтування запропонованих шляхів для удосконалення об'єкта дослідження;

10) публічний захист курсової роботи здобувачем.

Основними структурними елементами курсової роботи є такі:

1. Титульний аркуш до курсової роботи (Додаток А):
<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=367>.

2. Бланк-завдання до курсової роботи (Додаток Б):
<https://docs.tntu.edu.ua/base/document?id=372>.

3. Зміст.

4. Вступ.

5. Основна частина, яка включає три розділи.

6. Висновки.

7. Список використаних джерел.

8. Додатки.

Кожен з цих зазначених структурних елементів, а також усі розділи основної частини, а також висновки, список використаних джерел та додатки мають починатися з нової сторінки.

Курсова робота виконується здобувачем на базі обраного певного об'єкта дослідження (реального суб'єкта господарювання із реальною річною фінансовою звітністю). Фінансово-економічний аналіз обраного об'єкта дослідження, в основному, проводиться на основі інформації таких форм як: «Баланс» (форма № 1), «Звіт про фінансові результати» (форма № 2). За необхідності потреби, можна використовувати й інші форми звітності.

Орієнтовний перелік тем для виконання курсової роботи із навчальної дисципліни «Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єкта господарювання» поданий в Додатку В.

У Вступі (до 2 сторінок) зазначається: актуальність теми дослідження; основна мета дослідження; основні завдання дослідження; об'єкт та предмет дослідження; методи дослідження; інформаційна база дослідження; структура дослідження.

Основна частина включає наступні розділи:

Розділ 1. Теоретично-методичні положення щодо обраної теми дослідження.

Розділ 2. Власне фінансово-економічний аналіз стану та діяльності об'єкта дослідження (суб'єкта господарювання).

Розділ 3. Обґрунтування запропонованих шляхів та напрямів вдосконалення діяльності об'єкта дослідження (суб'єкта господарювання).

Розділ 1 включає три підрозділи, що всесторонньо висвітлюють всі необхідні теоретично-методичні аспекти обраної теми дослідження: актуальність, проблематику, суть, мету, основні терміни, принципи, структурні елементи тощо.

Розділ 2 включає три підрозділи, в яких наводиться наступна інформація дослідження щодо обраної теми:

1. Загальна характеристика обраного суб'єкта господарювання.

2. Фінансово-економічна оцінка напряму дослідження обраного суб'єкта господарювання.

3. Фінансово-економічний аналіз основних фінансових показників та коефіцієнтів напряму дослідження обраного суб'єкта господарювання.

В даному розділі проводиться всестороння комплексна бізнес-оцінка фінансово-економічного стану та визначення ефективності діяльності обраного суб'єкта господарювання. із врахуванням результатів фінансово-статистичних показників та коефіцієнтів, отриманих із річної фінансової звітності: «Баланс» (форма № 1); «Звіт про фінансові результати» (форма № 2), в порівнянні за два періоди: попередній та звітний роки (методика та алгоритм розв'язку фінансових коефіцієнтів та показників зазначено в додатку Д).

Фінансово-економічна оцінка щодо загального стану, а також й аналізу діяльності досліджуваного суб'єкта господарювання включає розрахунок наступних етапів показників та коефіцієнтів, а саме:

- 1) оцінку майна суб'єкта господарювання;
- 2) оцінку ресурсного забезпечення суб'єкта господарювання;
- 3) оцінку ліквідності та платоспроможності суб'єкта господарювання;
- 4) оцінку фінансової стійкості та стабільності суб'єкта господарювання;
- 5) оцінку кредитоспроможності суб'єкта господарювання;
- 6) оцінку ділової активності суб'єкта господарювання;
- 7) оцінку витрат та доходів суб'єкта господарювання;
- 8) оцінку фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання;
- 9) оцінку фінансової безпеки суб'єкта господарювання;
- 10) оцінку ймовірності банкрутства суб'єкта господарювання.

Всі дослідження та представлені фінансово-економічні та статистичні показники, що подано в курсовій роботі, доцільно згрупувати у вигляді таблиць, а також відображати у вигляді схем, діаграм та графіків, з метою забезпечення їх кращої візуалізації, сприйняття, пояснення та обґрунтування.

Розділ 3 включає три підрозділи проєктного характеру, в яких необхідно представити ряд основних та обґрунтованих управлінських рішень, бізнес-пропозиції та бізнес-рекомендації щодо вдосконалення виявленої ситуації на досліджуваному суб'єкті господарювання.

У висновках (до 2 сторінок) необхідно зазначити загальну стислу характеристику щодо виявленої бізнес-ситуації, а також й сформовані бізнес-рішення щодо покращення наявного стану на досліджуваному суб'єкті господарювання.

У списку використаних джерел необхідно відобразити сформований весь перелік літературних джерел, що посприяли проведенню дослідження, здійсненню фінансово-економічної оцінки й формуванню власне бізнес-рішень обраного суб'єкта господарювання (15-20 джерел), включаючи фінансову звітність та нормативно-правову базу. Літературні джерела необхідно оформити згідно загально прийнятих вимог.

У додатках необхідно обов'язково подати річну фінансову звітність досліджуваного суб'єкта господарювання, що включає «Баланс» (форма № 1), Звіт про фінансові результати» (форма № 2), а також інші необхідні та важливі аналітично-інформаційні матеріали, що доповнюють зміст дослідження та які не увійшли в його основну частину тощо.

3 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Мова курсової роботи – державна.

Текст курсової роботи друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм).

Текст курсової роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту роботи та дорівнювати 5 знакам або 1,25 см.

Текст курсової роботи оформляється за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, міжрядковий інтервал – 1,5.

Рекомендований обсяг курсової роботи складає від 30 до 35 сторінок.

Розділи курсової роботи можуть поділятися на підрозділи (нумерація складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою).

Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ» (разом з конкретною назвою), «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами симетрично до тексту та виділяються жирним шрифтом. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

Нумерація сторінок курсової роботи (крім титульної), розділів та підрозділів, формул, рисунків, таблиць, переліку використаних джерел пишеться арабськими цифрами.

Нумерація сторінок курсової роботи наводиться зверху сторінки в правому верхньому кутку.

Формула, що нумерується, наводиться посередині нового рядка (її номер – з правого боку в круглих дужках). Номер та назва рисунка наводяться знизу, по середині рисунка.

Цифровий матеріал дослідження, як правило, має оформлятися у вигляді таблиці, яка повинна мати конкретну назву, яку розміщують над нею та друкують симетрично до тексту та виділяють жирним шрифтом. Слово «Таблиця» починають із великої літери та розміщують з правої сторони сторінки. Цифровий

матеріал таблиці друкується наступним чином: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 12 pt, міжрядковий інтервал – 1.

Список використаних джерел формується в алфавітному порядку.

Після останньої сторінки списку використаної літератури формуються додатки. Кожен додаток починається з нової сторінки. При цьому він повинен мати заголовок, написаний угорі аркуша маленькими літерами з першою великою, симетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком маленькими літерами з першою великою повинно бути написане слово «Додаток» та велика літера, що позначає додаток, наприклад, «Додаток А».

4 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оцінювання знань при захисті курсової роботи з навчальної дисципліни «Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання» проводиться за рейтинговою системою.

Загальний рейтинг складає 100 балів.

Захист курсової роботи здобувачем здійснюється публічно перед комісією в складі двох-трьох викладачів кафедри, у тому числі й керівника.

Захист курсової роботи передбачає стислу доповідь (5-7 хв) здобувача, в якій необхідно озвучити мету, об'єкт та предмет дослідження, а також коротко висвітлити зміст основних отриманих результатів дослідження (варто, зробити акцент на висновках та рекомендаціях).

Загальна рейтингова оцінка щодо написання та захисту курсової роботи складається із двох частин (табл. 4.1):

1. Оцінка якості виконання курсової роботи – 75 балів.
2. Оцінка якості захисту курсової роботи – 25 балів:
  - 2.1) орієнтація в змісті проведеного дослідження – 1-2 балів;
  - 2.2) розуміння представленого матеріалу дослідження – 1-3 балів;
  - 2.3) вміння пояснити та обґрунтувати власні представлені бізнес-пропозиції проведеного дослідження – 1-10 балів;
  - 4) вміння висловлювати власну думку та відстоювати власну позицію на основі проведених досліджень – 1-10 балів.

Таблиця 4.1

Загальна рейтингова оцінка з написання та захисту курсової роботи

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Підсумковий контроль	Разом КР
Виконання розділу 1		Виконання розділу 2		Виконання розділу 3		Захист КР	
10		45		20		25	100
Види робіт	Бал	Види робіт	Бал	Види робіт	Бал		
Етап 1.1	3	Етап 2.1	15	Етап 3.1	5		
Етап 1.2	3	Етап 2.2	15	Етап 3.2	5		
Етап 1.3	3	Етап 2.3	15	Етап 3.3	10		

При оцінці знань за основу взято правильність та повноту розкриття змісту та суті проведених досліджень, на основі шкали оцінювання, представленої в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (дуже добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним проходженням курсу)	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: № 996-XVI від 16.07.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
2. Закон України «Про підприємництво»: № 698-XII від 07.02.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>.
3. Кодекс України з процедур банкрутства: № 2597-VIII від 18.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>.
4. Волкова Н.А., Подвальна Н.Е., Семенова К.Д. Економічний аналіз: Навчальний посібник. Одеса, 2020. 240 с.
5. Дропа Я.Б. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 238. URL: <https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Dropa-Navchalnyu-posibnyk-2024.pdf>.
6. Єпіфанова І.Ю., Джеджула В.В. Фінансовий аналіз та звітність: електронний практикум комбінованого (локального та мережного) використання. 2-ге вид., доп. Вінниця: ВНТУ, 2022. 144 с.
7. Микитюк В.М., Паламарчук Т.М., Русак О.П. Основи економічного аналізу: Навчально-методичний посібник / за ред. В.М. Микитюка. Житомир: Рута, 2018. 440 с.
8. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум: Навчальний посібник. Львів, 2021. 264 с.
9. Рекова Н.Ю., Підгора Є.О., Ровенська В.В., Латишева О.В., Гігіс Т.П., Єрфорт І.Ю., Смирнова І.І., Касьянюк С.В. Економічний аналіз: Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Краматорськ: ДДМА, 2021. 200 с.
10. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. Полтава: Видавництво ПП «Астрія», 2020. 434 с.

Допоміжна література:

1. Бізнес-модель: що це таке, її основні види і як вибрати оптимальну (18.02.2020). URL: <https://ag.marketing/blog/biznes-model-vidi/>.
2. Дмитришин Б.В., Боровий М.В. Бізнес-аналітика та її роль в управлінні конкурентоспроможністю підприємства. *Центральноукраїнський науковий вісник*. 2020. № 5 (38). С. 214-220. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/5\(38\)/24.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/5(38)/24.pdf).
3. Захарченко В.І., Лук'янчук О.М. Становлення та розвиток систематизованого аналізу фінансової звітності. *Економіка: реалії часу*. 2023. № 4 (68). С. 38-49. <https://economics.net.ua/files/archive/2023/No4/38.pdf>.
4. Рузакова О.В. Аналіз сучасних методик оцінювання фінансового стану підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 2 (1). С. 7-13. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/05/2022-es-21-01.pdf>.
5. Семенова К.Д. Аналіз фінансового стану підприємств України та тенденції розвитку. *Науковий вісник Одеського національного економічного*

університету. 2021. № 5-6 (282-283). С. 77-82. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2021/282-283/pdf/77-82.pdf>.

6. Чернишова Л.В. Економічний аналіз суб'єктів господарювання: перспективи розвитку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2022. № 8 (297). С. 40-47. URL.: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2022/297/pdf/40-47.pdf>.

Інформаційні ресурси:

1. Сторінка е-курсу «Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання» в системі A-Tutor (ID: 6243). URL: <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>.

Адреси бібліотек:

1. Науково-технічна бібліотека ТНТУ: Україна, 46001, м. Тернопіль, вул. Руська, 56, корпус № 2. URL: <http://library.tntu.edu.ua/>.

2. Обласна універсальна наукова бібліотека: Україна, 46020, м. Тернопіль, вул. Шевченка, 1. URL: <http://www.library.te.ua>.

Інтернет ресурси:

1. Бухоблік. URL: <https://www.buhoblik.org.ua/>.

2. Головбух. URL: <https://buhplatforma.com.ua/>.

3. Дебет-Кредит. URL: <https://blank.dtkr.ua/type/finanse>.

4. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

5. Міністерство цифрової трансформації України «Дія» та Єдиний державний веб-портал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/>.

6. Мінфін. URL: <https://minfin.com.ua/>.

7. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/>.

8. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/>.

9. Finance.ua. URL: <https://finance.ua/>.

10. Finbalance: Фінанси та економіка. URL: <https://finbalance.com.ua/>.

ДОДАТКИ**Додаток А**

Міністерство освіти і науки України
 Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
 _____
 (повне найменування вищого навчального закладу)

_____

(повна назва кафедри)

**КУРСОВИЙ ПРОЄКТ
(РОБОТА)**

з _____
 _____
 (назва дисципліни)

на тему: _____
 _____

Студента (ки) _____ курсу, групи _____
 спеціальності _____
 _____

(прізвище та ініціали)

Керівник: _____
 _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Оцінка за національною шкалою _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії: _____
 _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Кафедра _____
Дисципліна _____
Спеціальність _____
Курс _____ Група _____ Семестр _____

ЗАВДАННЯ
на курсову роботу

Студентові _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

_____

_____

_____

2. Термін здачі студентом закінченої роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

_____

_____

_____

_____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які підлягають розробці) _____

_____

_____

_____

_____

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу, якщо передбачено _____

_____

_____

_____

6. Дата видачі завдання _____

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
ІЗ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ
ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ»**

1. Комплексний фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
2. Фінансово-економічний експрес-аналіз діяльності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
3. Вдосконалення діяльності суб'єкта господарювання на основі оцінки його фінансово-економічного стану (на прикладі, ...)
4. Дослідження фінансово-економічного стану суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
5. Фінансово-економічний аналіз структури капіталу суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
6. Фінансово-економічний аналіз ефективності використання майна суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
7. Фінансово-економічний аналіз структури ресурсного забезпечення суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
8. Фінансово-економічний аналіз ефективності використання ресурсів суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
9. Фінансово-економічний аналіз ефективності потенціалу суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
10. Фінансово-економічний аналіз необоротних активів суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
11. Фінансово-економічний аналіз стану основних засобів суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
12. Фінансово-економічний аналіз оборотних активів суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
13. Фінансово-економічний аналіз дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
14. Фінансово-економічний аналіз кредиторської заборгованості суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
15. Фінансово-економічний аналіз зобов'язань суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
16. Фінансово-економічний аналіз власного капіталу суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
17. Фінансово-економічний аналіз стану фінансового забезпечення діяльності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
18. Фінансово-економічна оцінка фінансових інструментів суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
19. Фінансово-економічний аналіз динаміки та структури статей балансу суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).

20. Фінансово-економічний аналіз стану ліквідності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
21. Фінансово-економічний аналіз показників ліквідності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
22. Фінансово-економічний аналіз стану платоспроможності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
23. Фінансово-економічна оцінка стану ліквідності та платоспроможності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
24. Фінансово-економічний аналіз стану фінансової стійкості суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
25. Фінансово-економічний аналіз показників фінансової стійкості та фінансової стабільності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
26. Фінансово-економічна оцінка типу фінансової стійкості суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
27. Фінансово-економічний аналіз показників кредитоспроможності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
28. Фінансово-економічна оцінка стану кредитоспроможності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
29. Фінансово-економічна оцінка кредитного ризику суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
30. Фінансово-економічний аналіз стану ділової активності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
31. Фінансово-економічна оцінка показників ділової активності на суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
32. Фінансово-економічна оцінка показників оборотності як стану ділової активності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
33. Фінансово-економічний аналіз фінансових результатів суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
34. Фінансово-економічний аналіз динаміки та структури статей звіту про фінансові результати суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
35. Факторний аналіз формування та розподілу прибутку суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
36. Факторний аналіз та основні шляхи максимізації прибутку суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
37. Факторний аналіз стану прибутковості суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
38. Фінансово-економічний аналіз динаміки показників рентабельності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
39. Фінансово-економічна оцінка стану дохідності (рентабельності) суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
40. Фінансово-економічна оцінка доходів та витрат суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
41. Фінансово-економічна діагностика загального виробничо-господарського стану суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).

42. Фінансово-економічна оцінка індикаторів стану фінансової безпеки суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
43. Фінансово-економічний аналіз фінансової безпеки суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
44. Фінансово-економічна оцінка показників ймовірності настання банкрутства суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
45. Фінансово-економічний аналіз моделей банкрутства суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
46. Фінансово-економічний аналіз інвестиційного потенціалу суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
47. Фінансово-економічна оцінка запасу фінансової стійкості суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
48. Фінансово-економічна оцінка ризиків у діяльності суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
49. Фінансово-економічна оцінка перспектив розвитку суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).
50. Фінансово-економічна оцінка фінансової політики управління суб'єкта господарювання (на прикладі, ...).

АЛГОРИТМ РОЗВ'ЯЗКУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ

1. Показники, що характеризують майновий потенціал підприємства: Коефіцієнт реальної вартості основних засобів:

$$K_{pvoz} = \frac{\Phi.1p.1010}{\Phi.1p.1300}.$$

Значення цього показника залежить від повноти використання виробничих потужностей підприємства: чим повніше реалізується потужність підприємства, тим нижчим має бути значення даного коефіцієнта.

Коефіцієнт зносу основних засобів:

$$K_{zoz} = \frac{\Phi.1p.1012}{\Phi.1p.1011}.$$

Характеризує ту частку вартості основних засобів, яку списано на витрати виробництва в попередніх періодах. Збільшення коефіцієнта в динаміці є негативною тенденцією. Значення коефіцієнта зносу більше 50 %, вважається не бажаним.

Коефіцієнт придатності основних засобів:

$$K_{noz} = \frac{\Phi.1p.1010}{\Phi.1p.1011}.$$

Показує, яка частка основних засобів придатна для експлуатації в процесі здійснення господарської діяльності.

Частка основних засобів в активах:

$$Ч_{оз} = \frac{\Phi.1p.1010}{\Phi.1p.1300} \times 100\%.$$

Свідчить про частку фінансових ресурсів, що інвестовані в основні засоби. Надання інтерпретації результатам аналізу також залежить від сфери, в якій діє підприємство: для торгового бізнесу важливо формувати запаси товарів для забезпечення безперебійності роботи, відповідно, частка основних засобів у загальній сумі активів є низькою. Динаміка зменшення частки основних засобів протягом певного періоду є позитивною в умовах стабільного або зростаючого обсягу виробництва та свідчить про підлаштування підприємства під зниження місткості ринку, кризові процеси і т. д. У той же час, така динаміка є негативною в умовах зниження обсягу виробництва та свідчить про неконтрольовану втрату виробничого потенціалу. Збільшення частки основних засобів може розцінюватися як підвищення виробничого потенціалу підприємства.

Коефіцієнт оновлення основних засобів:

$$K_{ooz} = \frac{\Phi.1p.1011_{zp.4} - p.1011_{zp.3}}{\Phi.1p.1011_{zp.4}}.$$

Вказує на рівень фізичного та морального оновлення основних засобів підприємства. Позитивною тенденцією буде збільшення показника.

Частка довгострокових фінансових інвестицій в активах:

$$Чдфi = \frac{\Phi.1p.1030 + p.1035}{\Phi.1p.1300}.$$

Вказує на важливість вкладення інвестицій у фінансові активи підприємства (акції, облигації ін.). Висновки щодо доцільності вкладення коштів за цим напрямком слід робити на основі ефективності таких інвестицій. Тобто, збільшення частки довгострокових фінансових інвестицій є позитивним явищем, якщо збільшується сума доходів від фінансових інвестицій, а рентабельність таких дій перевищує рентабельність основної діяльності підприємства.

Коефіцієнт мобільності активів:

$$Кма = \frac{\Phi.1p.1195}{\Phi.1p.1095}.$$

Вказує на співвідношення оборотних та необоротних активів підприємства. Високе значення мобільності активів характерне для підприємств торгівельної, фінансової сфери, в той час, як у більшості промислових підприємств частка необоротних активів висока. Якщо результат цього показника збільшується, то це свідчить про можливість підвищувати ліквідність балансу підприємства. Негативним є різка зміна результатів показника.

Коефіцієнт майна виробничого призначення:

$$Кмвп = \frac{\Phi.1p.1000 + p.1010 + p.1101 + p.1102}{p.1300}.$$

Характеризує частку засобів виробництва у вартості майна, рекомендоване значення більше 0,5.

Коефіцієнт постійності:

$$Кп = \frac{\Phi.1p.1095}{\Phi.1p.1300}.$$

Низький результат цього показника свідчить про незадовільний виробничий потенціал підприємства.

2. Показники, що характеризують ліквідність та платоспроможність підприємства:

Коефіцієнт абсолютної ліквідності:

$$Кал = \frac{\Phi.1p.1160 + p.1165}{\Phi.1p.1695 + p.1700}.$$

Характеризує, яка частка короткострокових зобов'язань може бути, за необхідності, негайно погашена за рахунок наявних грошових коштів. Рекомендоване значення: 0,2-0,35.

Коефіцієнт проміжної ліквідності:

$$Кпрл = \frac{\Phi.1p.1160 + p.1165 + p.(1120 + \dots + 1155)}{\Phi.1p.1695 + p.1700}.$$

Засвідчує потенційну здатність підприємства погасити свої поточні зобов'язання при умові отримання від дебіторів всієї суми короткострокової заборгованості. Рекомендоване значення: 0,7-0,8.

Коефіцієнт поточної ліквідності:

$$K_{пл} = \frac{\Phi.1p.1195 + p.1200}{\Phi.1p.1695 + p.1700}.$$

Характеризує достатність оборотних активів підприємства для погашення своїх боргів та показує, скільки грошових одиниць оборотних активів припадає на кожну грошову одиницю поточних зобов'язань. Рекомендоване значення: вище 1.

Показник покриття:

$$Пп = \frac{\Phi.1p.1195}{\Phi.1p.1695}.$$

Показує обсяг оборотних активів, що припадає на одиницю короткострокових зобов'язань. Рекомендоване значення: вище 1.

**3. Показники, що характеризують фінансову стійкість (стабільність) підприємства:
Коефіцієнт фінансової незалежності (фінансової автономії):**

$$K_{фн} = \frac{\Phi.1p.1195}{\Phi.1p.1900}.$$

Характеризує частку власного капіталу у загальній вартості авансованого капіталу (джерел фінансування) підприємства. Зростання результату означає підвищення фінансової стійкості підприємства та є позитивним моментом. Рекомендоване значення: вище 0,5.

Коефіцієнт фінансової залежності:

$$K_{фз} = \frac{\Phi.1p.1900}{\Phi.1p.1195}.$$

Є оберненим до коефіцієнта фінансової автономії. Зростання результату в динаміці свідчить про збільшення частки залучених коштів у фінансуванні підприємства. Якщо його значення знижується до 1, то це означає, що власники повністю фінансують своє підприємство. Рекомендоване значення: менше 2.

Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового левериджу):

$$K_{фр} = \frac{\Phi.1p.(1595 + 1695 + 1700)}{\Phi.1p.1495}.$$

Характеризує величину залученого капіталу в розрахунку на 1 грн. власного капіталу. Чим вище його значення, тим вищий ризик вкладання капіталу в підприємство. Рекомендоване значення: менше 1.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу:

$$K_{кпк} = \frac{\Phi.1p.(1595 + 1695 + 1700)}{\Phi.1p.1900}.$$

Показує частку залученого майна в активах підприємства та ступінь залежності підприємства від кредиторів. Зростання цього показника за часом, означає посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів, що є негативною тенденцією. Рекомендоване значення: менше 1.

Коефіцієнт фінансової стабільності:

$$K_{\phi c} = \frac{\Phi.1p.1495}{\Phi.1p.(1595 + 1695 + 1700)}.$$

Характеризує покриття боргів власним капіталом. Рекомендоване значення: вище 1.
Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел:

$$K_{\phi нк\delta} = \frac{\Phi.1p.1495}{\Phi.1p.(1595 + 1495)}.$$

Показує відсоток власного капіталу в капіталізованих джерелах.
Коефіцієнт довгострокової заборгованості:

$$K_{\delta з} = \frac{\Phi.1p.1595}{\Phi.1p.(1595 + 1495)}.$$

Характеризує загальну капіталізацію підприємства (суму довгострокових зобов'язань та власного капіталу називають ще загальною капіталізацією підприємства). Показує відсоток довгострокових зобов'язань у капіталізованих джерелах. Підвищення результату свідчить, з одного боку, про посилення залежності від зовнішніх кредиторів, а з іншого – про ступінь фінансової надійності підприємства та довіри до нього банків та населення.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу:

$$K_{мвк} = \frac{\Phi.1p.(1495 + 1595 - 1095)}{\Phi.1p.1495}.$$

Характеризує ступінь мобільності власного капіталу, тобто показує ту частину власного капіталу, яка знаходиться в обігу та використовується для фінансування поточної діяльності. Для забезпечення гнучкості при використанні власних коштів підприємства, результат коефіцієнта має бути досить високим. Позитивною тенденцією вважається невелике зростання його в динаміці.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами:

$$K_{звк} = \frac{\Phi.1p.(1495 + 1595 - 1095)}{\Phi.1p.1195}.$$

Характеризує здатність підприємства фінансувати оборотні активи за рахунок власних коштів. Нормативним значенням є 0,1 та вище. Рекомендоване значення: вище 0,1. У випадку нижчого значення, необхідно залучати додаткові кошти для покриття розривів у платіжному календарі.

Коефіцієнт маневреності робочого капіталу:

$$K_{мрк} = \frac{\Phi.1p.(1101 + 1102 + 1103 + 1104)}{\Phi.1p.(1495 + 1595 - 1095)}.$$

Вказує на частину запасів підприємства, що фінансуються за рахунок власних обігових коштів. Здатність покривати обсяг запасів за рахунок власних коштів, свідчить про хороші перспективи розвитку підприємства, низьку потребу в додатковому залученні позикових коштів та потенційно низький обсяг фінансових витрат. Позитивним є зменшення значення показника.

Коефіцієнт маневреності власних обігових коштів:

$$K_{мвок} = \frac{\Phi.1p.1165}{\Phi.1p.(1495+1595-1095)}.$$

Вказує, яка частина власних обігових коштів перебуває у грошовій формі. Високе значення показника, свідчить про здатність швидко відповідати за своїми короткостроковими зобов'язаннями за рахунок власного капіталу.

Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів:

$$K_{звоз} = \frac{\Phi.1p.(1495+1595-1095)}{\Phi.1p.(1101+1102+1103+1104)}.$$

Свідчить про рівень фінансування запасів за рахунок довгострокових джерел фінансових ресурсів. Позитивною динамікою є збільшення показника.

Коефіцієнт фінансової стійкості:

$$K_{фст} = \frac{\Phi.1p.1495 + p.1595}{\Phi.1p.1900}.$$

Дозволяє вказати, яка частина активів фінансується за рахунок довгострокових джерел фінансування – власного капіталу та довгострокових позикових фінансових ресурсів. Високе значення показника, свідчить про низький рівень ризику втрати платоспроможності та хороші перспективи функціонування підприємства. Зокрема, банкрутство в поточному році суб'єкту господарювання не загрожує. Рекомендоване значення: 0,7-0,9.

Коефіцієнт покриття запасів:

$$K_{пз} = \frac{\Phi.1p.(1495+1595-1095) + p.(1600+1605+1615+1635)}{\Phi.1p.(1101+1102+1103+1104)}.$$

Вказує, на скільки запаси забезпечені нормативними джерелами фінансування запасів. Позитивною динамікою є підвищення значення цього коефіцієнту.

4. Показники, що характеризують ділову активність підприємства:

Коефіцієнт оборотності активів (трансформації):

$$K_{oa} = \frac{\Phi.2p.2000}{\frac{\Phi.1p.1300 \text{ зр.3} + p.1300 \text{ зр.4}}{2}}.$$

Відображає швидкість обороту сукупного капіталу підприємства, тобто показує, скільки разів за аналізований період відбувається повний цикл виробництва й обігу, що приносить відповідний ефект у вигляді прибутку. Зростання оборотності активів оцінюється позитивно, за умови прибуткової діяльності підприємства.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів:

$$K_{ооа} = \frac{\Phi.2p.2000}{\frac{\Phi.1p.1195 \text{ зр.3} + p.1195 \text{ зр.4}}{2}}.$$

Характеризує суму доходу, яка отримується з кожної гривні оборотних активів, тобто ефективність використання оборотних ресурсів підприємства.

Коефіцієнт оборотності запасів:

$$K_{oz} = \frac{\Phi.2.p.2050}{\frac{\Phi.1(p.1100 + p.1110)_{зр.3} + (p.1100 + p.1110)_{зр.4}}{2}}$$

Дає можливість встановити швидкість обороту запасів для забезпечення виконання завдання з продажу готової продукції. Зростання оборотності запасів свідчить про ефективне та економне їх використання.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості:

$$K_{одз} = \frac{\Phi.2.p.2000}{\frac{\Phi.1(p.1120 + p.1155)_{зр.3} + (p.1120 + p.1155)_{зр.4}}{2}}$$

Показує швидкість обороту дебіторської заборгованості за аналізований період. Зростання цього коефіцієнта, свідчить про поліпшення платіжної дисципліни та (або) скорочення обсягів продажу продукції з відстроченням платежу за строками або за вартістю угод. Проблеми з цим елементом активів можуть свідчити про необхідність запровадження системи контролінгу дебіторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості:

$$K_{окз} = \frac{\Phi.2.p.2050}{\frac{\Phi.2.p.(1605 - 1650 + 1690 + 1700)_{зр.3} + p.(1605 - 1650 + 1690 + 1700)_{зр.4}}{2}}$$

Показує, скільки разів виникає заборгованість та сплачується підприємством за період, що аналізується. Зростання цього коефіцієнта може відображати поліпшення платіжної дисципліни у відношеннях з постачальниками, бюджетом та іншими кредиторами чи (або) скорочення закупівель з відстроченням платежу (комерційного кредиту постачальників).

Тривалість оборотності активів, дні:

$$T_{oa} = \frac{360 \text{ днів}}{K_{oa}}$$

Характеризує кількість днів, яка необхідна для перетворення оборотних активів у грошову форму.

Тривалість оборотності оборотних активів, дні:

$$T_{ооа} = \frac{360 \text{ днів}}{K_{ооа}}$$

Характеризує кількість днів, яка необхідна для їх перетворення в грошову форму.

Тривалість оборотності запасів, дні:

$$T_{оз} = \frac{360 \text{ днів}}{K_{оз}}$$

Показує, як часто обертаються запаси для забезпечення поточного обсягу реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Тривалість оборотності дебіторської заборгованості, дні:

$$T_{одз} = \frac{360 \text{днів}}{K_{одз}}.$$

Характеризує середній період погашення дебіторської заборгованості, тобто період, протягом якого дебіторська заборгованість перетворюється в грошові кошти; показує, скільки в середньому днів потрібно для отримання оплати за відвантажені товари, виконані роботи, надані послуги. Позитивно оцінюється зниження середньої тривалості обороту дебіторської заборгованості, і навпаки.

Тривалість оборотності кредиторської заборгованості, дні:

$$T_{окз} = \frac{360 \text{днів}}{K_{окз}}.$$

Показує розрахункову кількість днів, необхідних, для погашення кредиту, отриманого від постачальників. Якщо, тривалість оборотності кредиторської заборгованості більша тривалості оборотності дебіторської заборгованості, то умови, на яких підприємство отримує поставки значно кращі, ніж умови, які надаються підприємством покупцям, і навпаки.

Тривалість виробничого циклу, дні:

$$T_{вц} = T_{оз}.$$

Період, протягом якого сировина та матеріали набувають форми готового товару. Позитивним є скорочення результату показника.

Тривалість операційного циклу, дні:

$$T_{оц} = T_{оз} + T_{одз}.$$

Визначає, скільки днів необхідно для виробництва, продажу та оплати продукції підприємства або протягом якого періоду грошові кошти зв'язані у запасах. Кожне підприємство прагне до зменшення значення даного показника.

Тривалість фінансового циклу, дні:

$$T_{фц} = T_{оц} - T_{окз}.$$

Якщо значення додатне, то підприємство відчуває потребу в грошових коштах. Від'ємне значення свідчить, що підприємство має у безкоштовному користуванні чужі гроші.

Фондовіддача:

$$F_v = \frac{F.2p.2000}{F.1p.1010}.$$

Свідчить про ефективність використання основних засобів. Показник вказує на те, скільки послуг або товарів було надано чи виготовлено із залученням кожної гривні основних засобів. Нормативною тенденцією є висхідна динаміка показника.

Фондомісткість:

$$F_m = \frac{F.1p.1010}{F.2p.2000}.$$

Є оберненим показником до фондівіддачі. Позитивною тенденцією є скорочення значень цього показника.

Коефіцієнт оборотності готової продукції:

$$K_{огп} = \frac{\Phi.2р.2000}{\Phi.1р.1103}.$$

Висока оборотність готової продукції вказує на ефективність збутової політики. Якщо, підприємство здатне реалізувати продукцію протягом короткого періоду часу, то це свідчить про ефективну політику взаємодії із покупцями, що призводить до мінімізації витрат на складування виготовлених товарів. Також висока оборотність може бути ознакою значного попиту на продукцію підприємства. Для цілей підвищення оборотності готової продукції можна, наприклад, укладенням та виконанням зовнішньоекономічного договору для продажу додаткових товарів підприємства зарубіжним клієнтам.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу:

$$K_{овк} = \frac{\Phi.2р.2000}{\Phi.1р.1495}.$$

Вказує на ефективність використання капіталу власників та свідчить про його продуктивність. Значення показника означає суму товарів та послуг (без врахування ПДВ), що було виготовлено та вироблено на заучені кошти акціонерів. Позитивною динамікою є зростання значення коефіцієнту.

Коефіцієнт захисту власного капіталу:

$$K_{звк} = \frac{\Phi.1р.1410 + р.1415}{\Phi.1р.1495}.$$

Демонструє частину власного капіталу, що виконує захисну функцію на підприємстві. Високе значення свідчить про значний резервний фонд та додатково вкладений капітал, що може бути використаним у випадку виникнення непередбачуваних процесів на підприємстві та погіршенні типу фінансової стійкості.

Коефіцієнт ризику власного капіталу:

$$K_{рвк} = \frac{\Phi.1р.(1495 - 1410 - 1415)}{\Phi.1р.(1410 + 1415)}.$$

Є свідченням рівня ризику втрати підприємством суми свого пайового капіталу та накопиченого нерозподіленого прибутку. У випадку відхилення від нормативного значення, знижується довіра до самого підприємства, адже, у випадку виникнення кризових ситуацій існує ризик неповернення коштів кредиторів. У випадку відхилення, доцільно працювати в напрямку збільшення пайового капіталу підприємства. Рекомендоване значення: від 5 і вище.

Коефіцієнт захисту пайового капіталу:

$$K_{зск} = \frac{\Phi.1р.1415}{\Phi.1р.1495}.$$

Вказує на захищеність пайового капіталу у випадку виникнення складних непередбачуваних ситуацій на підприємстві. Якщо значення показника низьке, наприклад дорівнює нулю, то це пряме порушення законодавства. Відповідно до діючого законодавства, коефіцієнт повинен бути не меншим 0,15. Якщо значення показника є нижчим, то рекомендовано протягом наступних років, відповідно до законодавства, кожен рік збільшувати резервний фонд на 5 %.

Коефіцієнт розвитку підприємства за рахунок самофінансування:

$$K_{pn} = \frac{\Phi.1p.(1415 + 1420)_{гр.4} - p.(1415 + 1420)_{гр.3}}{\Phi.2p.2350}$$

Здатність підприємства розвиватися за рахунок проведення ефективної діяльності, що приносить значний прибуток. Низьке значення показника свідчить, що більшість прибутку підприємства було виведено з обороту, зокрема, для виплати дивідендів акціонерам.

Рентабельність власного капіталу, %:

$$P_{вк} = \frac{\Phi.2p.2350}{\frac{\Phi.2.p.2355}{\Phi.1.p.1495}} \times 100\%$$

Дозволяє визначити ефективність власного капіталу підприємства, тобто коштів, що належать акціонерам. Зазвичай, високе значення показника є позитивним показником. У свою чергу, низьке значення, свідчить про неефективний рух капіталу на підприємстві, що призводить до зменшення його вартості. Позитивною тенденцією протягом декількох років є висхідна динаміка.

Оборотність власного капіталу:

$$O_{вк} = \frac{\Phi.2p.2000}{\Phi.1p.1495}$$

Вказує скільки товарів та послуг підприємство змогло виробити на надати клієнтам у поточному році на кожен гривню вкладеного власного капіталу. Постійне підвищення інтенсивності використання власного капіталу є позитивною тенденцією.

Приріст власного капіталу, тис. грн.:

$$P_{вк} = \Phi.1p.1495_{гр.4} - p.1495_{гр.3}$$

Збільшення суми власного капіталу є одним з ключових цільових показників роботи будь-якого комерційного підприємства. Тому, значний приріст власного капіталу може свідчити про ефективні дії менеджменту, продуману фінансову, комерційну, конкурентну, виробничу політику тощо.

Вартість власного капіталу (згідно прибуткового підходу):

$$B_{вк} = P_{вк}$$

Прибутковий підхід оцінки вартості капіталу передбачає, що плата за його використання є сума прибутку, яке отримало підприємство. Адже, фактично вартість капіталу, що належить акціонерам, зросла на цю суму. Якщо вартість власного капіталу є високою, то підприємству доцільно залучати альтернативні джерела коштів – позикові.

5. Показники, що характеризують прибутковість підприємства:**Рентабельність активів (майна, сукупного капіталу), %:**

$$P_a = \frac{\Phi.2p.2350}{\Phi.1p.1300}$$

Характеризує, наскільки ефективно підприємство використовує свої активи для отримання прибутку, тобто показує, який прибуток приносить кожна гривня, вкладена в активи підприємства. Позитивною динамікою є зростання значення показника.

Рентабельність власного капіталу, %:

$$P_{ек} = \frac{\Phi.2p.2350}{\Phi.1p.1495}.$$

Чиста рентабельність власного капіталу є головним інвестиційним показником, що характеризує норму прибутку на власний капітал. Такий показник найкраще визначає результативність діяльності підприємства, показуючи, скільки прибутку приносить кожна гривня власного капіталу. Рекомендоване значення: 0,13-0,24.

Рентабельність продукції, %:

$$P_{np} = \frac{\Phi.2p.2090}{\Phi.2p.2050}.$$

Показує, скільки отримано прибутку з кожної гривні, витраченої на виробництво. Позитивною динамікою є зростання значення показника.

Валова рентабельність продажу, %:

$$BP_n = \frac{\Phi.2p.2090}{\Phi.2p.2000}.$$

Цей показник визначає рівень, на який підприємство може збільшити операційний прибуток, шляхом зниження адміністративних витрат та витрат на збут. Позитивною динамікою є зростання значення показника.

Операційна рентабельність продажу, %:

$$OP_n = \frac{\Phi.2p.2190}{\Phi.2p.2000}.$$

Показує рентабельність підприємства після вирахування витрат на виробництво та збут продукції. Позитивною динамікою є зростання значення показника.

Чиста рентабельність продажу (коефіцієнт рентабельності діяльності), %:

$$CP_n = \frac{\Phi.2p.2350}{\Phi.2p.2000}.$$

Показує, скільки чистого прибутку надходить підприємству в кожній гривні від продажу продукції, товарів, робіт, послуг. Даний коефіцієнт характеризує вплив структури капіталу та фінансування підприємства на його рентабельність. Позитивною динамікою є зростання значення показника.